

Как ЕС подобрява правата на работниците и условията на труд

Европейският съюз налага общи правила, които защитават работещите и регламентират въпроси като работно време, родителски отпуск и безопасност на труда.

Подобряването на условията на работа е важен елемент от социалната политика на ЕС ©AP Images/European Union-EP

Разработването на общи минимални стандарти за условията на труд е важен елемент от [социалното измерение на Европа](#). Тези стандарти засягат продължителността на работното време, условията на непълна заетост, правото на работещите на информация за задълженията им и защитата им при командироване в чужбина.

Социалните партньори (синдикати и работодателски организации) изразяват позиции и предоставят мнения в процеса на изготвяне на политиката на ЕС чрез т.нар. „[социален диалог](#)“.

Права на работниците и нови форми на заетост

В целия ЕС важат общи изисквания за [продължителността на работното време](#), което не може да надвишава 48 часа на седмица. Работещите имат също така право на поне 4 седмици платен отпуск на година. Съществуват ясни правила за нощния труд, труда на смени и нуждата от периоди на почивка.

Пазарът на труда в Европа се променя под въздействието на дигитализацията и навлизането на новите технологии, което налага изисквания за по-голяма гъвкавост. Това води до появата на [нови форми на заетост](#), при които се предлагат временни постове и нестандартни условия на труд.

С цел да защити най-уязвимите работници Европейският парламент прие през 2019 г. правила, които определят [минимални права за условията на труд](#). Законодателството ограничава продължителността на изпитателния срок до шест месеца, въвежда изискване задължителното обучение да бъде за сметка на работодателя и забранява на работодателя да изисква от служителите си да работи само за него. Новите служители ще трябва да получават информация за задълженията си в рамките на една седмица след започване на работа.

Европейският съюз също така иска работниците да участват в процеса на вземане на решения и е създал [обща рамка](#) за правото на работниците да бъдат информирани и да им се дава възможност за изразяване на мнения.

Освен това правилата на ЕС задължават работодателите в случаи на масови съкращения да водят преговори с представители на работниците.

Парламентът прие правила за защита на най-уязвимите групи работници © AP Images/European Union-EP

Свободното движение на работниците в ЕС

Гражданите на ЕС имат правото да се преместят в друга държава на ЕС, за да учат или да работят там. В същото време благодарение на [координацията на системите за социално осигуряване](#) на страните в ЕС те запазват социалните и здравните права, които са придобили. Европейското законодателство покрива правото на болничен отпуск, на отпуск по майчинство или бащинство, правото на семейно подпомагане или на помощи за безработица.

През 2019 г. бе взето решение за създаване на Европейски орган по въпросите на трудовия пазар, който следва да започне пълноценно работа до 2023 г. Неговата задача ще бъде да подпомага държавите в ЕС и Комисията при прилагането на европейското законодателство относно свободата на движение на работниците и координацията на социалните системи.

Служители могат да бъдат временно командирани от техните работодатели за извършване на конкретни задачи в друга страна от ЕС. Правилата за [командираните работници](#) бяха преразгледани през 2018 г., за да се гарантира принципът, че за

еднаква работа на едно и също място се получава еднакво заплащане.

Европейският портал за професионална мобилност EURES предлага възможности на европейците да си намерят работа в друга държава от ЕС. През 2016 г. Парламентът [одобри промени в правилата](#), за да създаде единна база на търсещите работа и свободните позиции в целия ЕС.

Условия на работа

<https://www.europarl.tv.europa.eu/en/programme/eu-affairs/making-the-eu-a-better-place-to-work>

Здраве и безопасност на работещите

Европейският съюз е приел законодателство за защита на [здравето и безопасността на работещите](#), което допълва и подкрепя дейността на страните членки в тази област.

[Рамковата директива](#) за безопасността и здравето на работното място налага общи принципи, които важат за почти всички сектори и определят задълженията на работодатели и служители.

Освен това са приети специфични правила, ограничаващи излагането на опасни вещества, правила за защита на конкретни групи работници (например, бременни жени и млади хора), за специфични видове дейности (ръчна работа с товари) и работни места (риболовни съдове).

Директивата за защита на работещите от [вещества, които могат да причинят рак или генетични мутации](#), се актуализира редовно с добавянето на нови субстанции.

Държавите членки могат, ако желаят, да въведат по-строги изисквания, когато пренасят европейските правила в националното си законодателство.

Повишаването на средната възраст на работната сила и на възрастта за пенсиониране означават, че рискът от заболявания на работниците расте. През 2018 г. Парламентът предложи в доклад мерки за [улесняване на връщането на работа](#) на хора, които се възстановяват от дългосрочни заболявания, както и за интегриране на хронично болни и хора с увреждания в работната сила.

Хора със заболявания

<https://www.europartv.europa.eu/en/programme/eu-affairs/helping-recovering-people-back-into-the-job-market>

Баланс между личен и професионален живот и равенство на половете

Европейският парламент винаги е насърчавал принципа на [равенство между мъжете и жените](#).

През 2019 г. депутатите приеха правила, които целят да помогнат на родителите и на хората, полагащи грижи за болни близки, да намерят [баланс между работните задължения и личния живот](#).

Директивата осигурява по-гъвкави условия на работа и дава право на поне 10 дни отпуск по бащинство, минимум 4 месеца родителски отпуск на всеки родител (два от тези месеци не могат да бъдат прехвърляни на другия родител) и пет дни отпуск за тези, които се грижат за болни близки.

Правото на майчинство е уредено в директивата за бременните работнички, която определя [минимален период](#) за майчинството в ЕС от 14 седмици.

Парламентът също така настоява за мерки срещу [разликите в заплащането на мъжете и жените](#), за намаляване на [разликите в пенсиите](#) и за борба срещу [сексуалния тормоз](#) на работното място.

Равенство на половете

<https://www.europartv.europa.eu/en/programme/society/closing-europe-s-gender-gap>

Научете повече за социалната политика на ЕС:

- Как ЕС работи за [подобряване на здравето на европейците](#)
- Какви мерки се вземат на европейско ниво [срещу безработицата](#)
- Как ЕС се опитва да насърчи [младежката заетост](#). • Как ЕС работи за [равенство на половете](#)

Мултимедийни материали

[Заетост](#)

[Условия на работа](#)